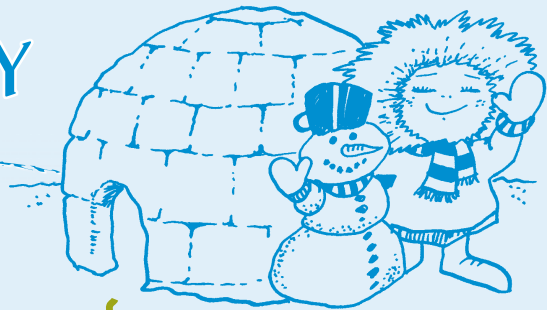

SEVERNÍ ČECHY

Jediná česká zubačka vede do Harrachova

Strmější železniční trať v českých zemích nenajdete. Nutnost překonání velkého výškového rozdílu mezi Tanvaldem a Kořenovem vedla k využití Abtovy ozubnice, která byla vložena mezi kolejnice v úsecích s velkým spádem (maximum 58 %). Po ní pak šplhaly vzhůru do hor speciálně vyrobené parní ozubnicové lokomotivy. V současnosti už je provoz adhezni, ozubnici tedy nevyužívá.

Trať zprovoznil tésně po přelomu století jako rakousko-pruskou spojnicí mezi Tanvaldem a Hirschbergem (dnes Jelenia Gora) především pro přepravu nákladů. Stanice Kořenov (Grünthal) se stala přechodovým pohraničním uzlem. Ve dvacátých letech z německé strany došlo k elektrifikaci tratě, takže v Kořenově končily svoji jízdu tehdy moderní elektrické vozy Rübezahel (Krakonoš). Po válce původně německé území připadlo Polsku, a tím skončil jak elektrický, tak veškerý provoz přes státní hranici. Naše vlaky tehdy končily v Kořenově, stanice Harrachov (původně Strickerhäuser a Tkacse) nám připadla až v šedesátých letech po změně hranic s Polskem.

Devadesátá léta se nesla v duchu nadšení a snah o obnovení provozu přes hranici, leč České dráhy připravily zubačce nečekanou ránu – naprosto nesmyslné zastavení osobní dopravy na trati, kde o cestující skutečně není nouze. Vlaky se sem vrátily po roční pauze, kdy dráhy pronajaly trať sdružení obcí Jizerská dráha; dopravu zajišťovala firma GJW Praha. Soukromý provozovatel však bojoval s řadou potíží, a tak opět po necelém roce provoz přebraly České dráhy. Trať je nyní v běžném provozu pod číslem 036. Jednání o možném obnoveném zprovoznění úseku Harrachov–Sklarska Poreba (odkud vlaky do Jelenie Gory pravidelně jezdí dodnes) se vedou bez výraznějšího úspěchu. Přímou v budově kořenovského nádraží můžete navštívit zajímavou expozici zaměřenou na zubačku, uvidíte kromě řady dokumentů a fotek i kus kolejí s ozubnicí a kolem z lokomotivy a historický stožár původního elektrického vedení na trati. Otevřeno je denně do 16 hodin.

☑ V zimě jistě využijete služeb Ski centra Harrachov, v letních měsících bobovou dráhu, lanové centrum, golf či relax centrum (www.harrachov-info.cz).

Mapa KČT č. 20–21, 22

Otevírací doba: 🌟

Cenová hladina: ★

Muzeum ozubnicové dráhy

Železniční stanice Kořenov

Tel.: + 420 483 384 413, + 420 607 811 231

E-mail: info@zubacka.cz

www.zubacka.cz

Náš tip

V oblasti Polabí tradiční pěstování řepy vyvolalo stavbu několika cukrovarů a potřebu dopravy řepy z okolí a odvozu řepných řízků. Vzniklo tak sedm řepařských drah. Bohužel do dnešních dnů se nedochovala žádná z nich, i provozovaná **Kolínská řepařská drážka** (str. 61) je replika. Přesto se za stopami po těchto ojedinělých tratích můžete vypravit. Vybrali jsme pro vás řepařskou dráhu v Dymokurech, která začala fungovat na začátku 20. století na trase do Kněžic a Meziháji. Po první světové válce přibily další větve do Velenic, Choťšic a Sekeřic. Rozchod měla 600 mm a na vrcholu provozu přes třicet kilometrů kolejí. Na dráze bylo devět nákladíšť, zázemí bylo zbudováno asi kilometr od Dymokur směrem na Kněžice a místo dostalo název Hajc.

K zajímavostem jistě patřilo i křižování s normálněrozchodnou tratí Chlumec nad Cidlinou–Křinec. Trať neměla jen sezonní charakter, dopravovalo se po ní třeba i hnojivo a štěr z lomu. K úpadku a zrušení došlo přebíráním přepravy automobilovou dopravou na konci padesátých let. Dnes můžete najít terénní stopy, zajímavé je i místo V Hajcu.

☑ Volně přístupná je zámecká zahrada i zámek v blízkém Kopidlně (www.hrady.cz/index.php?OID=1297).

Mapa KČT č. 18

Informace: <http://dymokurka.webgarden.cz>

Otevírací doba: ✦

Cenová hladina: ○

◀ Na trati zubačka je celkem pět tunelů; z nejdelšího z nich, takřka kilometr dlouhého tunelu Polubenského, vyjíždí po ozubnicovém úseku motorová souprava směrem do Kořenova.

► Německé nádraží Zittau leží na trase peážní tratě z Liberce do Varnsdorfu.

▼ Mohutná budova bývalého nádraží v Heřmanicích se nachází ve zcela zdevastovaném stavu

Železniční zajímavost

V tuzemsku naprosto výjimečná horská ozubnicová trať z Tanvaldu do Kořenova se po zásluze stala kulturní památkou České republiky. Právě zde se v devadesátých letech minulého století plně projevil charakteristický přístup mamutích Českých drah k železniční dopravě. Necitlivý přístup vedl k zastavení osobní dopravy, za pronájem tratě byla požadována nesmyslně vysoká částka (z původně požadovaných 22 milionů Kč ročně byly nakonec sjednány 3,3 miliony Kč), u nás naprosto unikátní ozubnicové výhybky ze stanice Dolní Polubný byly zlikvidovány a sešrotovány v době, kdy již byly součástí kulturní památky. Čin, který zůstal nepotrestán...

Mezi Kořenovem a Harrachovem se natáčel film režisérky Věry Chytilové Kalamita, ve kterém kromě skvělého Bolka Polívky můžete vidět socialistickou realitu na železnici.

► Most přes řeku Jizeru mezi Tanvaldem a Harrachovem spojuje Jizerské hory a Krkonoše.

Peážní trať Liberec–Zittau–Varnsdorf

Tato trať, v polovině 19. století velmi očekávaná, propojila naše kraje se Saskem a Pruskem. Žitavsko-liberecká dráha se stala první drahou cizích zemí na našem území a byla jí vlastně až do konce druhé světové války. Jedná se o hlavní trať původně stavěnou pro dvě koleje, jenže provoz na ní nenaplnil očekávání a k položení druhé koleje nikdy nedošlo. Překleneje ji jeden z nejzajímavějších a nejdělsích saských viaduktů přes Nisu u Zittau.

Po roce 1945 situaci navíc zkomplikovaly změny státních hranic a původně německé území až k řece Nise připadlo Polsku, čímž se část trati ocitla na polském území. Provoz se zastavil a k jeho obnovení (bez zastavování v Polsku, což platí dodnes) došlo na začátku padesátých let minulého století. Vlaky tehdy v Zittau nezastavovaly, obnova česko-německé dopravy přišla až o dvacet let později. V současnosti na této trati uvidíte vlaky Českých drah, Deutsche Bahn a Railtransu, od roku 2010 zajistí dopravu Vogtlandbahn a lze očekávat, že přinese výrazné zlepšení úrovně cestování. Trať je v běžném provozu a v jízdním řádu ji najdete pod číslem 089. Pro cesty do Německa lze zakoupit výhodnou síťovou jízdenku Libnet+ (www.liberecky-kraj.cz/dr-cs/turisticky-servis/karkonosze/vyhodna-jizdenka-ceskych-drah-v-libereckem-kraji-libnet.html).

☑ Město Liberec skýtá desítky zajímavých možností využití volného času (www.liberec.cz), mnohé návštěvníky láká koupání s využitím řady dalších atrakcí v centru Babylon (www.centrumbabylon.cz).

Mapa KČT č. 14

Informace: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDelezni%C4%8Dn%C3%AD_tra%C5%A5_Liberec_-_Zittau

Otevírací doba: ✧

Cenová hladina: ○

Zaniklá úzkokolejná Heřmanička

V prvním roce dvacátého století se rozjely vlaky mezi Frýdlantem, Kunraticemi, Bedřichovem a Heřmanicemi na úzkokolejce u nás neobvyklého rozchodu 750 mm v režii soukromých Frýdlantských okresních drah. Záměrně nebyl zvolen v Rakousku používaný rozchod 760 mm, jelikož trať navazovala v Heřmanicích na úzkorozchodné dráhy ze Zittau. Heřmanička od počátku své existence bojovala s nepříznivými ekonomickými výsledky. Soukromá německá společnost byla donucena v polovině dvacátých let dráhu předat v rámci zestátnění, nicméně dokázala dalších deset let protahovat jednání o uspořádání provozní smlouvy. Stanice Heřmanice sloužila jako přechodová pro provoz do obou zemí, přestupovalo se zde na vlak do Zittau. Při obsazování tratě po druhé světové válce byly u německého přednosty stanice Heřmanice nalezeny zbraně a byl zastřelen. Vzhledem k posunu polských hranic se část trati dostala na polské území, a tím skončila veškerá mezinárodní doprava z Heřmanic. Dva roky po válce došlo navíc k zastavení osobní dopravy na Heřmaničce. Protesty místních občanů a tehdy ještě nespolehlivě fungující autobusová doprava byly příčinou znovuzprovoznění osobních vlaků. Naopak vcelku rozsáhlá nákladní přeprava skončila v šedesátých letech a hrozba zrušení tratě byla opět na pořadu dne. Přesto se dopravu podařilo i přes zhoršující se stav kolejového svršku udržet až do roku 1976, kdy došlo k jejímu definitivnímu ukončení.

Koleje na svém místě rezavěly až do devadesátých let, kdy byly odvezeny do šrotu, a tak jedinou dochovanou ocelovou konstrukcí je bývalý most ve Frýdlantu, který vede nad tratěmi do Černous a Jindřichovic pod Smrkem. Tělo dráhy lze projít, za pozornost stojí rozsáhlá budova nádraží v Heřmanicích, která spěje k demolici. Spolek Frýdlantské okresní dráhy usiluje o možnost znovuzprovoznění této zajímavé tratě. V areálu výtopy železniční stanice Frýdlant v Čechách soustřeďuje historická vozidla, dokumenty, fotografie a další zajímavé exponáty. Otevřeno je v červenci a srpnu vždy v sobotu do 16 hodin.

📍 Ve Frýdlantu v Čechách navštivte středověký hrad a renesanční zámek (www.frydlantvc.cz).

Mapa KČT č. 14, 20–21

Otevírací doba: ▲

Cenová hladina: ★

Frýdlantské okresní dráhy

Žitavská 867, 464 01 Frýdlant v Čechách

Tel.: + 420 721 404 011

E-mail: spolek.fod@seznam.cz

www.hermanicka.wz.cz

▲ Jen hektometr a dřevěné pražce připomínají, že tudy kdysi jezdil vlak.

◀ Ve frýdlantské výtopy stojí úzkorozchodná motorová lokomotiva spolku Frýdlantských okresních drah. Lokomotiva tohoto typu, ovšem s výrobním číslem 001, na úzkokolejce do Heřmanic jezdila.

Železniční zajímavost

Nejseverněji položené koleje na území naší republiky nepatří žádné z našich tratí. Jedná se o kilometrový úsek pažítrati Neusalza–Spremberk nedaleko bývalé osady Fukov ve Šluknovském výběžku. Pozorovat zde můžete tedy pouze vlaky německých drah. Zajímavostí je i to, že ve Fukově vlak nezastavoval ani v době, kdy obec ještě existovala.

Hornické muzeum Harrachov

Hornické muzeum s prohlídkovou štolou bylo otevřeno v roce 2003. Vystaveny jsou nástroje a pomůcky používané při těžbě ve zdejším rudných dolech, v prohlídkové, asi kilometr dlouhé štolě najdete kompletní těžební stroj a důlní nakladač i akumulátorovou lokomotivu s důlními vozíky. Nejedná se o železniční expozici, ale je zde předvedena doprava důlní drážkou. Otevřeno je od ledna do října denně mimo pondělí.

Otevírací doba: ▲

Cenová hladina: ★

Hornické muzeum

512 46 Harrachov v Krkonoších 382

Tel.: + 420 602 603 739

E-mail: ados@ados-harrachov.cz

www.ados-harrachov.cz

www.hornicke-muzeum.cz

▶ Jednokolejná úzkokozchodná tramvajová trať mezi Libercem a Jabloncem je jednou z nejzajímavějších u nás.

▲ Kolejovou splátku pro jízdu tramvají rozchodu 1000 mm i 1435 mm můžete vidět v ulicích jediného českého města – v Liberci.

Zubnická lokálka a muzeum

Deset let před koncem 19. století vyrazily z Velkého Března prudkým stoupáním první vlaky do Zubrnice, Lovečkovice a Verneřic, s odbočkou z Lovečkovice do Úštěka. Poměrně špatné sklonové a směrové poměry a poválečné vysídlení německého obyvatelstva přispěly k postupnému úpadku lokálek. V roce 1978 byla doprava ukončena a trať zrušena. V současnosti vedou koleje z Velkého Března do Lovečkovice, v ostatních dvou úsecích byly demontovány a je tak možné projít pouze po drážním tělese.

V devadesátých letech projelo ještě několik vlaků mezi Velkým Březnem a Zubnicemi v režii spolku Zubnická muzeální železnice. Jízdy však byly zakázány a až po dlouhém jednání o odkoupení tratě, které se protáhlo na řadu let, se situaci podařilo v roce 2008 vyřešit. Věrně tedy, že plány spolku obnovit dopravu mezi Velkým Březnem a Lovečkovice, zbudovat pěší trasy v úsecích Lovečkovice–Verneřice a Lovečkovice–Úštěk a svoje muzeum v současnosti provozované ve stanici Zubrnice přesunout do stanice Úštěk se brzy stanou skutečností.

Zubnické muzeum je přístupné od dubna do října, v červenci a srpnu denně mimo pondělí, v ostatních měsících pouze o sobotách, nedělích a svátcích. Najdete zde expozici historie a současnosti této místní dráhy, výstavu zabezpečovací, osvětlovací a staniční techniky, model stanice Levín a v kolejisti stanice historická vozidla – lokomotivy, motorové vozy, kolejový jeřáb, výsypný vůz a historické drezíny.

🕒 V Zubnicích můžete navštívit jeden z nejmladších skanzenů v Čechách (www.mla.zubrnice.cz).

Mapa KČT č. 11

Otevírací doba: ▲

Cenová hladina: ★

Zubnická muzeální železnice

Týniště 25, 403 23 Zubrnice

Tel.: + 420 603 844 684, + 420 606 622 254

E-mail: zmmz@gmail.com, www.zmmz.cz

Muzejní železnice z Kamenického Šenova

Historie lokálky z České Kamenice do České Lípy se začala psát na úseku Česká Kamenice–Kamenický Šenov. Ten byl zprovozněn už roku 1886 a jako jediný z celé trati přežil alespoň v současném muzejním provozu do současnosti. Provozně náročná lokálka připomínající horské tratě dokonale prověřovala všechna vozidla. Zkoušel se zde i známý parní vůz Komarek, který v provozu neuspěl a musel být přeložen na méně náročnou trať. Zdejší německé obyvatelstvo už při stavbě dráhy odmítalo dvojjazyčné názvy stanic. V Práchni například vlaky až do osazení tabule s českým i německým názvem stanice vlaky prostě nezastavovaly. Problémy s Němci se zde vyskytovaly velmi často, prakticky až do odsunu po druhé světové válce.

Provoz na lokálce po válce slábl, až došlo k víceméně očekávanému kroku na konci sedmdesátých let: zastavení provozu z Kamenického Šenova do České Lípy a v úseku z Šenova do České Kamenice zavedení vlečkového provozu. I ten však byl v roce 1992 zastaven. Díky práci nadšenců a železničních fandů z Klubu přátel lokálky se podařilo nejen rozjet mimořádné vlaky, ale i provozovat muzejní expozici na nádraží v Kamenickém Šenově. Za nepřilíh jasných a v mnoha ohledech podivných okolností však byla muzejní trať prodána spolku zcela jinému – Klubu železničních cestovatelů. Ten v provozování muzejní tratě pokračuje, stejně tak jako provozu je expozici historie lokálky, vystavuje řadu vozidel a zařízení, nástroje na údržbu tratí, traťové značky, návěstní pomůcky. Otevřeno je v červenci a v srpnu o sobotách a nedělích, jinak v prvních dnech muzejní železnice. Ty snadno zjistíte na konci jízdního řádu, trať má číslo 901. V úseku mezi Kamenickým Šenovem a Českou Lípou se na zachovaném tělese trati plánuje vybudování cyklostezky.

☑ V České Lípě navštívte vlastivědné muzeum a galerii (www.muzeum-cl.cz), milovníci přírodních krás jistě nevynechají světoznámé čedičové varhany na Panské skále u Kamenického Šenova.

Mapa KČT č. 12–13, 14

Otevírací doba: ▲

Cenová hladina: ★★

Muzejní železnice a expozice

Klubu železničních cestovatelů

Nádražní 575, 471 14 Kamenický Šenov

Tel.: + 420 608 801 830, + 420 776 628 728

E-mail: senovka@kzc.cz

www.kzc.cz

▲ Muzejní expozice v Kamenickém Šenově zahrnuje nejen výstavu uvnitř budovy, ale i řadu historických kolejových vozidel, stojících přímo na kolejích stanice.

Meziměstská jednokolejná tramvajová trať úzkého rozchodu

Několik raritních informací najdete už názvu tohoto odstavce. Oba dopravní podniky v Liberci i Jablonci nad Nisou zvolily rozchod tramvajové dopravy 1 000 mm.

V Jablonci docházelo postupně k rušení tramvajové dopravy, takže v roce 1955 otevřeně propojení s Libercem je v současnosti jedinou tramvajovou tratí tohoto města. Zajímavostí tramvajového spojení obou měst je jednokolejný provoz, tramvaje na sebe čekají ve výhybnách. Navíc část této víc než deset kilometrů dlouhé linky vede krásnou lesnatou krajinou.

V osmdesátých letech v Liberci došlo k přeložení tratě vedoucí středem města a tuto skutečnost připomíná pamětní kolej s nápisem, osazená v dlažbě Pražské ulice. V devadesátých letech byly trať postupně přestavěny na běžný rozchod 1 435 mm, a to s výjimkou meziměstské linky, takže v úseku Viadukt – nádraží – Lidové sady můžete obdivovat kolejovou splítku. Každá kolej má tři kolejničky, aby po ní mohly jezdit tramvaje obou rozchodů. Přestavba liberecko-jablonecké dráhy na běžný rozchod se připravuje.

V Liberci se můžete svěřit historickým dvounápravovým vozem Bovera na lince č. 1 mezi Viaduktem a Lidovými sady, v provozu je vždy o státních svátcích v odpoledních hodinách.

☑ Město Liberec poskytuje řadu možností – viz odstavec Peážní trať Liberec–Žitau–Varnsdorf (str. 82).

Mapa KČT č. 20–21

Otevírací doba: ●

Cenová hladina: ★

Dopravní podnik města

Liberce a.s., Boveraclub

Mrštíkova 3, 461 71 Liberec III

Tel.: + 420 485 344 111,

+ 420 485 105 426

E-mail: boveraclub@dpml.cz

www.dpml.cz

Zrušená dráha Smidary–Vysoké Veselí

Připojení cukrovaru ve Vysokém Veselí bylo hlavním důvodem, proč byla v letech 1880 až 1881 vybudována sedm kilometrů dlouhá trať. Lokálka prošla klasickým vývojem od parního provozu přes motorizaci ve třicátých letech minulého století až k uzavření provozu v sedmdesátých letech. Parní provoz, zde ukončený v roce 1970, znamenal jízdy smíšených vlaků. Motorový vůz Hurvínek vozil i vozy nákladní. Stop po trati se příliš nedochovalo, nejzajímavější je nádražní budova ve Vysokém Veselí.

📍 V blízkém Novém Bydžově lze navštívit místní galerii a muzeum (www.novybydzov.cz).

Mapa KČT č. 26, 29

Informace: www.pshzd.cz/veseli.html

Otevírací doba: ⚡

Cenová hladina: ○

Dětenice–Dobrovice, bývalá trať přes cukrovar

Před koncem 19. století byla od vzdáleného nádraží v Dobrovicích postavena do dobrovického cukrovaru vlečka, nejprve s animálním a později s parním provozem. Prvních deset let trať fungovala bez osobní dopravy, což vyvolalo protesty místního obyvatelstva. Druhá větev trati vedla od Dětenic na nádraží Dobrovice–město a pouze přes cukrovar vedly koleje do Dobrovic. Trať se dostala do velkého provozního útlumu už v šedesátých letech 20. století (jezdil pouze jediný pár vlaků) a v roce 1973 došlo k úplnému zastavení provozu.

V osmdesátých letech se do Dobrovic ještě stačilo nastěhovat železniční vojsko a úsek Semčice–Žerčice využívala mladoboleslavská Škodovka na odstavování patrových vozů na přepravu aut, likvidací trať to však už zabránit nemohlo. Dnes najdete řadu stop v terénu, na přejezdech koleje zalité v asfaltu a několik úseků s kolejemi.

📍 V Dětenici leží barokní zámek s anglickým parkem plným vzácných dřevin a soch (www.detenice.cz).

Mapa KČT č. 18

Informace: www.pshzd.cz/dobrovice.html

Otevírací doba: ⚡

Cenová hladina: ○

Zahradní železnice v Chlumci nad Cidlinou

Jako vstupenku obdržíte klasickou železniční lepenkovou jízdenku. Zajímavosti zdejší zahradní železnice jsou čtyři použité rozchody (600 mm, 250 mm, 143,5 mm a 45 mm). Obdivovat můžete modelovou Rhétskou dráhu, lesní železnici, ale i průmyslovou dráhu. Svězt se můžete v otevřeném voze. Součástí je i muzeum dopravy a těžby dřeva, kolejíště TT a další železniční zajímavosti. Otevřeno je od dubna do září o sobotách, nedělích a svátcích do 16 hodin, od října do března každou první sobotu v měsíci (se zlevněným vstupným).

📍 V Chlumci nad Cidlinou si nenechte ujít prohlídku krásného barokního zámku Karlova Koruna (www.kinskycastles.com) a památník známých selských bouří.

Mapa KČT č. 42

Otevírací doba: ▲

Cenová hladina: ★★

Chlumecká zahradní železnice o.s.

Roosewelta 249/III,

503 51 Chlumeck nad Cidlinou

Tel.: + 420 737 487 323, + 420 603 579 384

E-mail: obs.chzz@seznam.cz

www.chzz.eu

Železniční zajímavost

Trať z Nymburku do Děčína narazila při svém budování v Litoměřicích na velmi stísněné poměry. Situace se vyřešila výstavbou asi 300 metrů dlouhého tunelu uprostřed města, kterým se vlaky rozjely v roce 1874. Nádraží na této trati leželo za městem, což bylo příčinou řady stížností, o deset let později byla proto zprovozněna zastávka v dnešní Jarošově ulici. Přestože měla jedinou kolej, vyrostla u ní honosná nádražní budova. V padesátých letech při zdvojkolejňování byla trať odkloněna a tunel sloužil a dodnes slouží jako sklady. K vidění je i budova bývalé zastávky.

📍 V pozdně gotickém domě na litoměřickém Mírovém náměstí sídlí galerie, muzeum litoměřické diecéze a muzeum naivního umění (www.galerie-ltm.cz).

Mapa KČT č. 11

Informace: www.hrady.cz/index.php?OID=6637

Otevírací doba: ⚡

Cenová hladina: ○

◀ V trase zrušené trati mezi Jablonným v Podještědí a Svorem dodnes můžete narazit na řadu železničních objektů. Tyto kamenné podpěry bývalého mostu stojí u rybníka Valcha.

Zrušená trať pod Lužickými horami a muzeum Jablonné

Na začátku dvacátého století, tedy v době zprovoznění trati mezi Svorem a Jablonným v Podještědí, se oblasti pod Lužickými horami říkalo Kunratické Švýcarsko. Sedmnáctikilometrová spojnice dvou tratí fungovala až do sedmdesátých let 20. století, kdy

došlo nejprve ke zrušení úseku Svor – Cvikov a následně i zbylého úseku, který byl ještě několik let využíván jako vlečka. V osmdesátých letech zmizely poslední koleje. Zbytky zemního tělesa jsou patrné, místy obtížně průchodné, za pozornost stojí opěry mostů, propustky i bývalé nádražní budovy v Kunraticích u Cvikova, Lindavě a Cvikově. Přímo v železniční stanici Jablonné v Podještědí můžete navštívit expozici historie Ústecko-teplické dráhy a Lužických lokálků včetně vybavení dopravní kanceláře. Otevřeno je po předchozí dohodě s výpravčím.

Navštívit můžete nedaleko Jablonného stojící gotický hrad Lemberk s bohatou historií, později přestavěný na zámek (www.zameklemberk.cz).

Severočeské mosty

Díky trasování řady tratí horským a podhorským terénem můžete v severních Čechách narazit na řadu zajímavých mostů.

Na trati Liberec–Pardubice stojí dvoupatrový kamenný klenutý viadukt Sychrov přes údolí Mohelky, jediný svého druhu v České republice (www.zababov.cz/vs/zeleznice/Namety/Sychrov/Most.htm).

Další viadukt můžete najít na trati Trutnov–Žaclěř u Bernartic u Trutnova. Je také kamenný a klene se nad údolím, kterým probíhá silnice a říčka Ličná (<http://trainmania.info/trat043.html>).

Stance, ve kterých končí koleje, mají své kouzlo. Bílý Potok pod Smrkem najdete přímo pod hřebem Jizerských hor.

Mapa KČT č. 14

Otevírací doba: ☀

Cenová hladina: ★

Železniční expozice stanice Jablonné v Podještědí
Švermova 280, 471 25 Jablonné v Podještědí
Tel.: + 420 972 362 945

E-mail: zstjvpypravci@epos.cd.cz

Jeden z našich nejkrásnějších železničních viaduktů najdete u zastávky Novina na trati Liberec – Česká Lípa. Je 230 metrů dlouhý a jeho 14 kamenných oblouků přemostuje údolí Rokytky ve výšce až 29 metrů (www.kustuho.iglu.cz/novetexty/viadukty_v_novine.htm).

Otevírací doba: ✧

Cenová hladina: ○

Železniční zajímavosti

I mnohé názvy stanic v severních Čechách mohou být důvodem k úvaze nad jejich původem:

Brtníky (Rumburk–Mikulášovice-dolní nádraží)
Kalná Voda (Trutnov–Svoboda nad Úpou)
Křenov (Trutnov–Lubawka)
Novina (Liberec–Česká Lípa)
Okna (Bakov nad Jizerou–Jedlová)
Pílníkov (Chlumeck nad Cidlinou–Trutnov)
Pševs (Nymburk–Jičín)
Rádlo (Jaroměř–Liberec)
Skramouš (Mladá Boleslav–Mělník)
Sobčice (Turnov–Hradec Králové)
Suchovršice (Jaroměř–Trutnov)
Tample (Chlumeck nad Cidlinou–Trutnov)
Železnice (Turnov–Hradec Králové)

▼ Železniční viadukt Novina nádherně zapadá do okolní horské krajiny.